
ZPRÁVY

Koncepce oddělení soudní psychiatrie a psychologie při katedře posudkového lékařství IPVZ

Švarc J., Procházka L., Netík K., Krekule P.

Bývalá subkatedra soudní psychiatrie a psychologie byla začleněna do katedry posudkového lékařství ředitelem IPVZ z důvodu neúnosného počtu subkateder IPVZ - existence některých nemá oporu v zákoně*. Práce dosavadní subkatedry pokračuje - nejen pod novým názvem, ale i s dalšími změnami. Po odchodu dlouholetého šéfa subkatedry doc. MUDr. Jaroslava Bašteckého, CSc., budou v práci pokračovat MUDr. Jiří Švarc, Ph.D., MUDr. Ladislav Procházka, PhDr. Karel Netík, CSc., a MUDr. Petr Krekule, CSc. (na malé úvazky v době září-červen) po vzájemné vstřícné domluvě mezi sebou i s ředitelem IPVZ a vedoucím katedry posudkového lékařství.

Úkolem oddělení je především připravit již erudované lékaře a psychology k výkonu znalecké posudkové činnosti. Oddělení by také mělo spolupřipravit koncepci soudní psychiatrie, sexuologie a psychologie v ČR a podílet se na zkvalitnění znaleckých posudků, popř. na tvorbě standardů či vznikajících právních norem.

Stěžejní bude nadále organizace výukových kurzů pro žadatele o znalecké oprávnění:

Základní kurz v soudní psychiatrii a psychologii pro žadatele o znalecké oprávnění bude poprvé konat ve dnech **26. 11. - 1. 12. 2007** (6 dní); počet dní se do budoucna může změnit podle zkušeností a ohlasů. Vzhledem k menšímu počtu uchazečů na kurzech organizovaných dosud 2x ročně bude kurz pořádán 1x ročně, a to pro psychiatrii i psychology (psychiatrii se zorientují v možnostech psychologů a naopak - vždyť ani soudy nejsou jednotné koho z nich přibírat, např. v opatrovnických sporech). Kurz bude připraven tak, aby program jednotlivých dnů (mimo úvodního a závěrečného) byl atraktivní i pro další zájemce v dané problematice. Budeme se snažit o kvalitní, odborně atraktivní program s prestižními přednášejícími a propagovat tyto kurzy v odborných časopisech.

PŘEDBĚŽNÁ OSNOVA KURZU:

1. Historie, obecné základy, organizace a metody znalecké činnosti.
2. Trestní právo a psychiatrické posuzování; psychiatrické posuzování intoxikací a závislostí; ochranné léčení.
3. Občanské právo a psychiatrické posuzování (svěprávnost, odškodňování, pracovní schopnosti, řízení MV, držení zbraně atd.).
4. Rodinné právo a psychiatrické posuzování; dětská soudně znalecká problematika.
5. Posuzování sexuologické problematiky.
6. Zdravotnické právo; diskuse, vyhodnocení a závěr kurzu.

Odborná stáž v soudní psychiatrii (popř. sexuologii, dětské psychiatrii, soudní psychologii) v délce cca 14 dní by byla zorganizována individuálně pro každého uchazeče podle jeho odbornosti s přihlédnutím k jeho bydlišti, časovým možnostem a jiným okolnostem. Jednalo by se o individuální práci se supervizorem: zpracování posudků, účast na jednání soudu, stáž na primariátu ochranného léčení, studium literatury, konzultace a podobně.

Kurz pro uchazeče o jmenování znalce v oboru zdravotnictví (3denní obecně pro všechny zdravotnické obory) se koná po dohodě Krajského soudu v Praze a IPVZ 2x ročně na katedře posudkového lékařství IPVZ, např. v termínu **5. - 7. 11. 2007**.

Osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu znalecké činnosti v oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie (popř. klinická psychologie, sexuologie, návykové nemoci, dětská a dorostová psychiatrie) vydá katedra posudkového lékařství IPVZ za předpokladu úspěšného absolvování všech 3 výše uvedených akcí.

Oddělení soudní psychiatrie a psychologie bude nadále zpracovávat psychiatrické ústavní posudky.

*) Zákon č. 95/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta vyjmenovává 83 oborů specializačního vzdělávání lékařů (např. psychiatrie, návykové nemoci, sexuologie, dětská a dorostová psychiatrie, gerontopsychiatrie, geriatrie, posudkové lékařství, soudní lékařství atd.), 2 obory specializačního vzdělávání zubních lékařů a 6 oborů specializačního vzdělávání farmaceutů.

Kurzy budou probíhat v ILFu a na pracovištích jednotlivých lektorů. Informace o kurzech a možnost přihlášení je nadále na www.ipvz.cz, ovšem pod katedrou posudkového lékařství. Předpokládáme rozšíření spolupráce s ostatními subkatedrami (psychiatrie; dětská psychiatrie; klinická psychologie; návykové nemoci; sexuologie; soudní lékařství), univerzitními pracovišti, soudy, ministerstvy (spravedlnosti, zdravotnictví, práce a sociálních

věcí), s odbornými společnostmi (např. Sekce soudní psychiatrie při Psychiatrické společnosti ČLS JEP, Společnost soudních znalců ve zdravotnictví) a především s jednotlivými aktivními znalci.

Uvítáme připomínky, za které děkujeme.

MUDr. Jiří Švarc, Ph.D.

Psychiatrická léčebna Bohnice; IPVZ, Praha

e-mail: Svarc@PLBohnice.cz

Základní pojmy v sexuologii

Weiss P.

V rámci XVIII. mezinárodního kongresu WAS (World Association for Sexual Health), jedné z nejvýznamnějších mezinárodních organizací sdružujících profesionály pracující v oblasti lidského sexuálního zdraví, konaného v Sydney ve dnech 15. - 19. 4. 2007, byly na všeobecném shromáždění členů asociace představeny výsledky práce komise určené k rozpracování základních definicí pojmů užívaných v sexuologii a v jejích různých specializacích už na předchozím kongresu v Montrealu v roce 2004. Kromě vlastních definicí přitom experti do značné míry vycházeli i z definicí publikovaných v Oxfordském slovníku [2].

SEX

Pojem se týká těch biologických charakteristik, které definují člověka jako muže nebo jako ženu. (Tyto soubory biologických charakteristik se přitom vzájemně nevyklučují, jelikož existují jedinci, kteří jsou nositeli obou. Tyto charakteristiky však směřují k rozlišení lidí na muže a ženy. V mnoha jazycích je termín sex užíván spíše ve významu sexuální aktivity, z technických důvodů je ale v kontextu odborné terminologie upřednostňována spíše uvedená definice.)

SEXUALITA

Je ústředním a celoživotním aspektem lidského života a zahrnuje sex, pohlavní identitu a roli, sexuální orientaci, eroticismus, rozkoš, intimitu a reprodukci. Sexualita je prožívána a vyjadřována v myšlenkách, fantaziích, touhách, přesvědčeních, postojích, hodnotách, v chování, činnostech, rolích a vztazích. Sexualita může obsahovat všechny tyto dimenze, ne všechny však v ní musí být vždy prožívané nebo vyjadřované. Sexualita je ovlivňována interakcí biologických, psychologických, sociálních, ekonomických, politických, kulturních, etických, právních, historických, náboženských a duchovních (spirituálních) faktorů.

SEXUÁLNÍ ZDRAVÍ

Je to stav fyzického, emocionálního, duševního a sociálního blaha (well-being) ve vztahu k sexualitě, není to tedy pouhá nepřítomnost choroby, dysfunkce či defektu. Sexuální zdraví vyžaduje pozitivní a respektující přístup k sexualitě a k sexuálním vztahům, dále možnost mít příjemné a bezpečné sexuální zkušenosti, a to bez donucování, diskriminace a násilí. Pro dosažení a pro podporu sexuálního zdraví musí být respektována, chráněna a naplňována sexuální práva všech lidí.

SEXUOLOGIE

Všeobecný termín zahrnující vědecké studium všech aspektů sexuality. Odvozeninami z tohoto pojmu jsou sexuologický (adjektivum popisující některý z aspektů studia sexuality) a sexuolog - termín označující odborníka pracujícího v sexuologii. Sexuologové přitom pracují v širokém spektru oborů, z nichž se některé mohou i překrývat. Jde především o tyto obory a specializace:

V oblasti behaviorálních věd

Sexuální poradce: Odborník s uznanou profesionální kvalifikací v jedné nebo ve více behaviorálních vědách a se speciálním výcvikem v sexuologii, který aplikuje při poskytování poradenství a vedení v osobních, psychologických, sociálních či duchovních aspektech sexuálního života klientů.

Sexuální psychoterapeut: Odborník s uznanou odbornou kvalifikací v behaviorálních nebo v klinických oborech a se speciálním výcvikem v sexuologii, který využívá patřičná vyšetření a psychoterapeutické prostředky při terapii sexuálních poruch.

V klinických oborech

Sexuální medicína: Oblast medicíny, která se specializuje na všechny aspekty sexuálního zdraví.